

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:
Pe an 18 cor. 1/2 an
9 cor. 1/4 4-50 fil.

□ □

Pentru străinătate:
Pe un an 24 coroane
1/2 an 12 cor. 1/4 an
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

□ □

Toți ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirea”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marți, Joi și Sâmbăta.

† Alimpiu Barboloviciu.

1834—1914.

Una dintre cele mai venerabile figuri ale clerului nostru dispăre prin moartea octogenarului vicar dela Șimleul-Silvaniei.

Ne-am obișnuit al ști în fruntea tuturor mișcărilor naționale, culturale și economice ale românilor din Sălaj, fiind în aceeași vreme și o adevărată podoabă a clerului.

Nu este ram al vieții noastre publice, în care Alimpiu Barboloviciu să nu fi dezvoltat o activitate intensivă, având întotdeauna rolul de conducător. După terminarea studiilor teologice este trimis în episcopia de Gherla de curând înființată, unde primul episcop al Gherlei, Ioan Alexi, l-a aplicat ca ofițier în cancelaria diecezană. În curând e numit protopop, iar dela 1873 este vicar foraneu episcopesc al Silvaniei, în care dignitate rămâne până la moarte.

A fost un însuflețit spriginitor al școlilor noastre și prezident al „Reuniunii Învățătorilor români Sălăgeni”, pentru a cărei prosperitate a dezvoltat o muncă neîntreruptă. A fost ales reprezentant al clerului la congresul național din 1861; a colaborat și spriginit presa noastră bisericească și națională, scriind articole în „Șoimul Român”, „Foaia bis. lit. și scolastică”, „Amvonul”, „Păstorul sufletesc”, scriind și pentru „Unirea” numeroase articole de valoare.

Munca lui desinteresată a fost apreciată după vrednicie și octogenarul vicar se bucură de simpatii și venerațiunea întregii obște românești. La 1908 a primit distincțiunea preainaltă cu „Crucea de aur a ordului cav. Francisc Iosif I”, pentru serviciul credincios de 50 ani ca păstor sufletesc.

În fața mormântului venerabilului Alimpiu Barboloviciu, ne descoperim și noi capetele exprimându-ne admirația și recunoștința noastră, pentru măreața umbră ce a dispărut.

Odihnească în pace!

*

Familia defunctului a lansat următorul necrolog:

Subscriși zdrobiți de durere vestim în numele nostru și al tuturor neamurilor, cumcă părintele nostru exemplar, moșul iubitor, unchiul protector, cuserul preaiubit, preotul mare încununat cu vrednicii, bărbatul ales al națiunii

Reverendissimul Domn

ALIMPIU BARBOLOVICIU,

Vicar foraneu episcopesc al Silvaniei i. r., fost paroh al Șimleului-Silvaniei, arhidiacon al tracturilor Crasna și Valcăul ung., cavalier al ordului Francisc Iosif I., președintele Reuniunii Inv. Rom. Sălăgeni, directorul despărțământului „Șimleu” al „Astrei”, membru în direcțiunea institutului „Silvania”, membru în congregațiunea comitatului Sălaj și al orașului Șimleu, etc.

Vineri în 11 Decembrie la 12 ore din zi, după un morb greu și scurt, provăzută fiind cu SS. Sacramente ale muribunzilor, în anul 81 al vieții, 56 al preoției, și-a dat sufletul lui în mâinile Ziditorului.

Înmormântarea preaiubitului nostru defunct s'a săvârșit Luni în 14 Decembrie a. c. la 10 ore a. m. în Bocșa-română.

Părintele nostru preaiubit, Bărbatul bisericii și al națiunii plin de vrednicii, ne-ai lăsat copleșiți de durere, în calea spre veșnicia fericită te urmărește dragostea și recunoștința noastră!

Rugați-vă pentru el!

Bocșa-română, la 11 Decembrie 1914.

Virgil Barboloviciu, jude reg. i. r., Simion M. Barboloviciu, preot în Bocșa-română, fii. Rozalia n. Divényi, Eugenia n. Muste, nurori. Virgil, Olga, Aurel, Eugenia, Maria, Eugenia, Alimpiu-Liviu, nepoți. Susana văd. Muste n. Nemeș și familia, cuseră. Alexiu Coste și familia, cumnat. Maria văd. Barboloviciu, cumnată și familia.

Amintirea episcopului Vulcan.

Fără îndoială cea mai minunată și în efectele sale incalculabile cea mai înălțătoare și frumoasă invenție, — născocită de omul dornic de înaintare este scrisoarea. Ea este baza oricărui progres în lumea aceasta, este temelia culturii spre care țintește și trebuie să țintească tot omul, care se ține om, și toate neamurile, cari vreau să trăiască și să-și împlinească menirea pe pământ. — Din scrisoare s'a făcut și se face orice progres și prin ea se produce lucrul cel mai statornic în lume, pe care nu-l șterge viforul, nici nu-l macină dintele de fier al vremii, nici nu trece cu pașii săi acoperitori a toate uitarea: ea naște cultura!

Armatele puternice, tunurile grozave, cetățile întărite și binepăzite, porturile și arzenalele toate sunt lucruri de lipsă, neamănat de lipsă pentru viața și subsistența unui neam. Din toate aceste cu timpul nu rămâne decât doar amintirea și câteva bucăți și dărâmături; Agamemnon și Pericle cu Grecia lor cu tot au perit, s'au dus ca pleava în fața crivățului iernii, dar cărțile Greciei, cultura ei rămân neclintite, rămân, cresc și prin ele Grecia veche trăiește și azi, și se poate reconstrui (cf. și „Carlyle: Eroii” trad. C. Antoniadă, pag. 215).

Trecutul moare, dar glasul lui se aude prin cărți și prin cultură; cu o soliditate neînfrântă, uimitoare și neperitoare leagă trecutul cu timpul de față. — Prin cultură s'au schimbat toate lucrurile însemnate și capitale pe pământ, și ea continuă a fi motorul principal al faptelor și strădaniilor tuturor oamenilor cinstiți și buni. Pentru că lumină, mai multă lumină — călăuzită de credință — îi trebuiește lumii pentru ca să biruească!

Episcopul Vulcan n'a fost niciodată egoist, n'a fost fricos față de oamenii și față de împrejurările grele și mașteră între cari a trecut. Pentru aceea adevărul acela, că prin carte, prin cultură se ridică toate manifestările de viață și bunăstare morală, materială și spirituală a unui neam — și prin urmare și a celui românesc, — adevărul acesta pentru el n'a fost ascuns, n'a fost o carte pecetluită pentru el, nici taină ascunsă. Genialitatea și inima lui mare au găsit cel mai trebuincios și folositor lucru pentru ai săi: luminarea, ridicarea nivelului lor prin instituția culturală a gimnaziului. Și acum el n'a fost fricos față de piedecile ce i-s'au pus: nici față de împrejurările aproape de neînvinș între cari se făcea imposibilă o lucrare culturală românească, — și cum

sufletul lui lipsit de egoism și plin de dragoste față de turma sa cuvântătoare n'a căutat ce e superficial și astfel pentru *folosul unei zile*: el a aflat mijlocul pentru îndeplinirea unei fapte însemnate și cu urmări — atunci — chiar incalculabile.

Ideia fondării gimnaziului din Beiuș a episcopului Vulcan (1828) a ieșit dintr-o minte mare și din frământarea neconținută a unui om mare, a unui erou — și multă-mită lui Dumnezeu, ea a însuflețit pe un om, care n'a cunoscut piedecă, n'a cunoscut osteneală, frică, supărare și năcaz când era vorba despre un lucru despre care era convins din adâncul sufletului, că e scaparea, — singura scapare și înălțare a neamului său și a credincioșilor păstoriți.

A fost crezută — natural — de o idee a unui vizionar, de un ideal nerealizabil și abia de atins cu mintea numai, — ideea fondării unui gimnaziu în timpurile acele, și încă în Bihor, spre a lumina și a ridica pe fiii bieților iobagi rămași atâta vreme în mizerie și în întunecimea cea mai nepătrunsă. Dar episcopul Vulcan nu numai a cuprins în sufletul lui mare trebuințele cele mai adevărate, cele mai urgente și mai puternice a românismului întreg, și mai ales a colțului de țară, părăsit, uitat, sărăcit ce se cheamă Bihor, — ci cu o mână tare, cu un zăd de adevărat apostol al veacului acela sec și plin de pedantisme, un apostol adevărat pentru dieceza sa și pentru neamul său, a intrupat el însuși această idee crezută de-a unui vizionar și a pus-o pe baze solide prin 150 mii, cari le-a dăruit gimnaziului tinăr.

A mers înainte fără teamă pe drumul apucat, care l-a crezut de bun, căci s'a încrezut în poruncile și alegerea Puterii mai înalte, care — toate le îndreaptă, — și astfel a făcut lucru bun. Astfel a ajuns să fie nu numai *căutător* ci chiar *aducător* de

lumină, căci a făcut posibilă împărțirea luminii strecurate din strădanile tuturor învățaților serioși, cari au trăit în cursul veacurilor.

Toate boalele sociale, toate neînțelegerile, frecările, toate revoluțiile și vărsările de sânge, franceze și celelalte, s'au născut s'au dezvoltat și au izbucnit ca trebuințe și urmări logice din abaterea luminii dela Dumnezeu, dela sinceritate și dela adevăr. Alungând pe Dumnezeu din Bisericii, din școli și din toate locurile, — *trebuia* să se scufunde lumea în păcatele ei, și *trebuiau* neapărat să izbucnească odată flăcările neîndestulirii, și ca întreaga lume fiind curățită, să fie mănădată în ogașia de mai înainte. — Mintea lui Vulcan a înțeles și lucrul acesta; a înțeles, că fără Dumnezeu nu există știință adevărată, nu există moralitate și viață socială, și nu există adevăr. Mintea lui pătrunzătoare s'a îngrijit, ca sufletele generațiilor tinere să nu fie inveninate de șgomotul acelor, cari vreau să monopolizeze știința și s'o pună în serviciul unei păreri falze până în adâncul adâncului, — că adevărat omenimea trebuie să piardă Dumnezeirea din concepțiile sale despre univers. A vrut să păzească tinerimea noastră de acest venin și minciună, de aceea a rânduit ca profesorii să fie totodată preoți, cari să chizezească, că știința propusă de ei va fi știință adevărată, iar nu pipăire în întunec, înhamare la ambiția deșartă a unor „învățați“ falși, cu pretenția de dascăli infalibili ai luminii, — cum sunt „monistii“ în științele naturale, și alții asemenea lor — atești mărunți sau mai mari — în toate ramurile științei. — Pricepea el bine, că nomenclaturile științifice sforăitoare și teoriile abia sau deloc plauzibile încă nu formează științe adevărate.

Conduc de intenții nobile față de Biserica sa și față de neamul său iubit:

episcopul Vulcan a făcut lucru bun, minunat, a cărui efecte folositoare nu se pot trece în cadre atât de mici. A lucrat în lume mult și bine, pentru alții, pentru mulți, nu pentru sine; n'a vrut să facă șgomot, n'a lucrat cu vorbe multe, cu laude, cu resunet, — totuși și-a asigurat cinstea, amintirea cu lauda și dragostea noastră a tuturor. Poate nici el însuși n'a crezut ce lucru mare și însemnat face, totuși generațiile urmașe lui, generația actuală ca și cele viitoare își vor arăta în orice timp și între orice împrejurări recunoștința față de el. Poate modestia lui s'ar îngrozi dacă ar vedea sărbătorirea de care are parte, acuma, — dar toate generațiile trecute, prezente și viitoare a intrupat cea mai curată dorință, despre cari n'a fi crezut nimeni, că va fi înfăptuit vre-odată.

Acum trăim vremuri grele, în mijlocul domniei armelor, când un pas numai și va fi cu adevărat „bellum omnium contra omnes“, războiul tuturor contra tuturor. Sângele mult curs din piepturi omenești înmoaie pământul bătătorit de copitele aspre ale cailor sălbatici, pământul dela care înzădar mai așteaptă roadă și hrană sutele și miile de familii. S'a pornit flacăra furioasă a războiului, și lumea întreagă arde în văl-vătaie și nu este cine să stângă! Gemetele, tânguielile și plângerile celor pierduți și a celor rămași, larma asurzitoare a pustiirii bunurilor pământesti trebuincioase pentru traiul amărit de toate zilele — sunt înghițite de hubutul armelor, de copitele cailor și de patimile omenești răscolite, iar până acuma ardeau mocnite în sufletele tuturor, ca jericul sub cenușe, izbucnind cu o furie, care nu mai poate fi oprită și de care nu s'a pomenit în lungul istoriei lumii.

Nici în mijlocul acestui sălbatic tumult nu poate amuți glasul de recunoștință față de fapta mare a episcopului Vulcan. Il va sărbători toată lumea românească, nu numai

FOIȚA.

Gânduri răslețe!

(Continuare).

Preste tot, dragii miei domni, întreg lanțul munților Făgărașului, în extenziune de 70 klm. dealungul frontierei sudice, îți oferă mai mult ca oricare alt munte, un spectacol fără păreche. Ei sunt un singur schelet urieș, înalt de atinge norii, din șira căruia se ramifică coaste lungi, paralele și spre țara noastră și spre țara vecină a fraților din România, cu văi ca'n basme și șuvoaie repezite din înălțimi senine. Da! Sunt un singur trup uriaș, care ascunde în pieptul său de oțel aceiași inimă, ce palpită viu și ne'ncetat: simbol al unității neamului nostru, oriunde ar fi fost aruncat deo soarte vitregă. Nu'i așa, că'i frumos?! Și încă nici nu v'am pomenit, dlor miei, de priveliștele ce vi le imbie „Piatra Craiului“, „Retezatul“, „Munții Gurghiului“, „Detunata“ seau munții calcaroși și din piatră de nisip din pasurile Tulghieșu și Bicaz, priveliști unice, priveliști cu adevărat alpine, cari ar putea însufleți pe oricare alpinist înflăcărat. Dar' ce să le pomenesc. N'ași mai isprăvi cu povestea mea nici odată și v'ași angaja binevoitoarea atențiune din cale afară prea mult.

Dar poate sunteți încântați de orizonturile vaste și vroiti să îmbrățișați dintr'o singură privire nemărginirea? Ei bine! Carpații noștri vă satisfac până și capriciul acesta... Din vârful Ceahlăului vezi Moldova toată, vezi până departe în stepele Rusiei, vezi când condițiile atmosferice sunt prielnice dunga sinilie a Mării negre¹⁾. Din vârful Negoii zărești pieptul munților Balcani²⁾, privești în dragă voie spre Muntenia și o bună parte a Ardealului; ear din vârful Inelui (2280 m.) îți se desfășură ochilor uimiți întreg frumosul Maramurăș, Ardealul, Bucovina... De câte ori nu-mi venia colo sus pe culmile ninse de razele soarelui, gândul nebun să mă prind cu mâinile de un trapez acățat de toartele cerului și să mă îniept în hâu în zbor amețitor din culme în culme, departe... departe...!

Insă potu-vă eu, domnilor și doamnelor, prezintă ca'n caleidoscop toate frumusețile Ardealului? Nu e imposibil așa ceva? Nu e o sarcină prea grea pe umerii unui om, mai ales în cadrele unei singure conferențe? Cred, că da! Deci dați-mi voie să trec preste tablourile fermecătoare ale cascadelor din munții Făgărașului, unde aievea îți vine să crezi, că apele vin deadreptul din ceriu, așa de sus și de vertical se rostogolesc în adân-

curi; să las deoparte chipul în veci neuitat al ochiurilor de mare din muntele Retezat, munții Sibiului și Făgărașului: Zenoaga, Bulea, lacul Avrighului, tot atâtea smaralde seau peruzele, prinse în inelul munților falnici, în apele cărora se oglindește firea și se scaldă, cum spun basmele, zânele. Cu greu mă despart de ele, dar n'am ce face! Dați-mi voie, repet earăși, să-mi îndrept atențiunea spre un obiect vrednic de toată considerațiunea DVoastră.

Am fost vorbit odată, într'o destăinuire sinceră a sufletului meu, nu tocmai de mult, despre florile cerului, despre stele, cercând să mă adâncesc în tainele lor nepătrunse. M'am încumătat va să zică să vorbesc despre *flori fictive*. Cred prin urmare, că se cuvine să vorbesc și despre flori reale: *ne filius sit ante patrem*. Dați-mi deci voie să vă atrag luarea aminte binevoitoare asupra florii Ardealului nostru, unică în toată lumea, admirată de toți cei ce și-au dat osteneala s'o cunoască și să o studieze mai deaproape. Firește că nu vreau să compun numai decât un tractat științific, în care să arăt, că flora Ardealului se împarte din punct de vedere geografic, în pontică (800 m. înălțime) baltică (800—1700 m.) și alpină (dela 1700 m. în sus³⁾). Nici să constat pe ur-

¹⁾ Jahrbuch des Siebenbürgischen Karpathenvereines, XXXIII. Jahrgang, 1913, pag. 23.

²⁾ op. c. pag. 29.

³⁾ I. Römer, Aus der Pflanzenwelt der Burgenländer Berge, Wien 1898 «in proemio».

dieceza lui. E drept, că îngrijiți de soartea și viitorul nostru, dar îl vom sărbători și pentru binele ce l-a făcut Bisericii și diecezii sale ca păstor bun și părinte grijitor, — și pentru cele 72 parohii românești adnexate la stăruințele lui la dieceza Orășii din cea a Muncaciului, ci mai ales pentru ridicarea și dotarea focalului de cultură, care a crescut atât și atât bărbați vrednici pentru Biserică și neamul nostru.

Orice chaos, cere, pretinde un centru, în jurul căruia să se învârtăască. În societatea omenească se observă o desorganizare, descompunere dureroasă. Multe din forțele chemate să lucreze, să-și împlinescă fiecare aparte lucrurile lor, cari li-s'au sortit, — sau nu lucrează de loc pentru binele de obște, pentru aceia, pentru cari sunt rânduiți să lucreze, ci numai pentru binele și folosul propriu, — sau lucrează chaotic, fără ideal, fără țintă hotărâtă, fără îndrumare și fără uniformitate, ba chiar pustiitor și fără rânduială. — În acest proces de desorganizare ne cade atât de bine să punem înaintea ochilor un exemplu viu, care să ne îndrume prin faptele lui frumoase și mari — la abnegațiune, la lucrare pentru binele de obște, la idealism, la folosirea cât mai potrivită și conștientă a forțelor noastre acolo unde societatea are lipsă de aceste forțe. — La aceasta ne învață amintirea episcopului Vulcan; ne mai dovedește cu tărie neînfrântă, că pentru omul, care lucrează, lucră pentru un scop bun, folositor și care împlinește cerința vremii și a împrejurărilor, — pentru omul, care luptă și lucrează pentru dreptate: nu există piedecă, nu există greutate, care să n'o poată delătura prin stăruință de fier, și omul acela își va vedea intrupat idealul!

Nu putem vedea nimic înainte din viitor. La o depărtare mică dela noi trebuie să ne îndestulim cu combinații, cu posibi-

mele botaniștilor, că atâtea și atâtea specii au imigrat din sud, din ținuturile Mediteranei (27 specii), atâtea și atâtea din Balcani (29), atâtea și atâtea din Caucaz (8), din Rusia sudică (48), din Siberia (3) și să vi-le înșir amănunțit¹⁾. De ce să vă molestez cu d'aldestea? Nici nu vreau să vă previn, că Ardealul posedă cam 110 specii de flori endemice, băștinașe, aparținătoare exclusiv dânsului, dintre cari o bună parte se află tocmai pe culmile munților noștri, și constituie podoaba lor cea mai aleasă. Vreau să constatați numai împreună cu mine, unele fenomene interesante din viața acestor ființe atât de plăpânde și să vă îndemn mai la urmă să admirați împreună cu mine farmecul și frumuseța câtorva din ele. Expunerea mea va fi numai o palidă estompă a împărăției frumosului, rămânând în sarcina DVoastră să întrezăriți și ghiciți tot restul tainelor de frumuseți depuse de un Dumnezeu înțelept și preabun în lumea minusculă a florilor noastre. Și fiindcă până acuma v'am vorbit exclusiv de frumuseța munților noștri, mă voi ocupa iarăși numai cu flora montană, salba cea mai minunată a acestora.

(Va urma).

Dr. Alex. Nicolescu.

lități și cu licăriri de nădejde. Orice întâmplare, schimbare neprevăzută în mersul lucrurilor răstoarnă toată combinația și nădejdea noastră. — Cu toate acestea, credem, ba suntem convinși, că până când vor fi oameni gânditori, nepreocupați, iubitori de cultură și umblători la lumina ei; și mai ales până când vor fi oameni recunoscători: amintirea episcopului Vulcan, scrisă în inimile noastre, va trăi și ne va îndemna la bune și folositoare lucruri totdeauna.

George M. Pteancu,
preot.

Pontifexul Benedict XV pentru pace. Organul Vaticanului, „Osservatore Romano“ scrie: Unele ziare au amintit, că pontifexul a început pașii de lipsă pentru mijlocirea unui armistițiu pe timpul Sărbătorilor de Crăciun. *Vestea aceasta corespunde faptelor.* Sfântul Părinte, din devoțiune către sentimentul religios, servind lui Hristos, împăratului păcii, ca să dea expresiunea nobilelor sale sentimente, față de familiile celor plecați pe câmpul de luptă, în mod intim a făcut pașii de lipsă la guvernele beligerante, să vadă, cum ar fi primită propunerea aceea, că la sărbătoarea cea mare a dragostei, să înceteze armele. Toate puterile, cari au fost întrebate în direcția aceasta, au răspuns, că înțeleg spiritul elevat al inițiativei Pontifexului, îl apreciază după cuviință, și cele mai multe au primit vestea cu simpatie. După ce însă unele puteri au declarat, că aceasta nu se poate pune în practică, inițiativa Pontifexului, nefiind de acord toate puterile în această direcție, nu a putut ajunge la rezultatul acela salutar, pe care l-a așteptat inima nobilă a Pontifexului.

Sași și Români. „Kronstädter Zeitung“ din Brașov ne surprinse mai dăunăzi cu un articol, care e pur și simplu un denunț la adresa noastră. Numitul ziar aduce grave acuze presei românești de dincoace, fiindcă nu desminte îndată știrile false și tendențioase, ce se răspândesc prin foile bucureștene. Se provoacă la o știre publicată de ziarul „Dimineața“, și apărută încă în Octombrie, că în Brașov ar fi fost spânzurați câțiva soldați români în ziua mare...

Răspunsul ziarelor noastre de dincoace a fost cât se poate de vrednic. Noi nu avem cunoștință de ceea ce se scrie prin ziarele din țară, deoarece peste graniță nu mai trece nici un jurnal de dincolo; dar nici altcum nu am da vre-o importanță știrilor de senzație, apărute prin foi ca „Dimineața“ și alte organe de ale „opinie publice“. Țara noastră își are apoi organele sale la București, cari au dat întotdeauna desmințirile cuvenite, când au aflat de bine și — mai adăugem noi — tocmai înregistrând noi știri de natura aceasta resp. desmințându-le, s'ar provoca nedumeriri în poporația de dincoace, care ar primi acele știri eventual de adevărate. — Celce are o scânteie de simț gazetăresc, știe ce trebuie desmințit și ce trecut cu vederea.

Din parte-ne numai regreta putem o ieșire atât de pătimasă a ziaristiceii săsești împotriva noastră.

Inchipuiți-vă, ce uriașe jertfe de sânge și avere aducem noi pe altarul țării și al tronului, în proporție cu sașii noștri.

Avem în linie de bătaie cel puțin de trei ori atâta feciori, câți sași sunt laolaltă în țara Ardealului. Și încă ostași de clasa primă, cari își fac serviciul, nu la jandarmarie nici la paza podurilor ori a gărilor, nici la alte oficii, ci afară în câmpul deschis în șuerul gloanțelor și al morții.

Și sașii ne caută totuși vina cu lampa lui Diogene, când știut este, că și ei își vor avea partea lor — și încă de leu —, pe urma jertfelor noastre.

Ieșirea pătimasă a ziarelor săsești — articolul lui „Kr. Zeit.“ a fost reprodus și de „Siebenbürgisch Deutsches Tageblatt“ — a făcut de bunăseamă prost serviciu cauzei săsești ardelen. Regretăm, că vecinii noștri așa de curând și-au arătat arama pe față.

Războiul european.

Luptele din nord.

Budapesta, 12 Decembrie.

În contra tuturor greutăților iernii din ținutul nordic, trupele noastre, în mijlocul unor continue lupte victorioase, au continuat a înainta necurmat. În aceste lupte, au prins peste 2000 ruși. Pasurile dela Lupkov spre vest, din nou sunt în posesiunea noastră. În regiunea de est dela Gorlice, Crybov și Ujsandec, sunt în curgere mari lupte.

Lupta din Galiția vestică, al cărei front pornește din sud dela Tymbork spre est și se întinde până în ținutul dela Cracovia spre est, continuă încă.

Ieri deasemenea s'au înfrânt mai multe atacuri rusești în fața focului puternic al artileriei noastre.

În Polonia Situația e neschimbată, Garnizoana Przemyslului s'a reîntors din erupțiunea ultimă cu 700 prinsoneri ruși și 18 mitraileze, precum și multe muniții.

*

Budapesta, 13 Decembrie.

În lupta din Galiția vestică, ieri am înfrânt la Limanon aripa sudică a armatei rusești, constrângându-o la retragere. Urmărirea inamicului am început-o. Toate atacurile îndreptate în contra altor părți a frontului nostru, precum în zilele precedente, astfel și acum, au fost fără efect.

Trupele noastre, cari au înaintat prin Carpați, în mijlocul luptelor necurmate, urmărea pe dușman. După amiază am ocupat localitatea Neusandec. Trupele noastre au intrat din nou în localitățile Grybow, Gorlice și Zaigrod.

Comitatul *Zemplén* l-am curățit cu totul de inamic. Departe dela teatrul unde decurg evenimentele mari, în Carpați, spre sud dela munți, duș-

¹⁾ Alpenflora der Südkarpathen, von Dr. Karl Ungar, Hermannstadt, 1913, pag. 12.

manii nicăiri n'au putut câștiga teren mai important. În general trupele noastre stăpânesc pasurile.

În Polonia sudică n'au fost lupte.

Spre nord dela Lowje, aliații noștri continuă cu atacul contra pozițiilor binefortificate ale rușilor.

Luptele dela Cracovia.

Ziarul »Berliner Tageblatt« primește dela cartierul general al nostru următoarele: În Polonia sudică, luptele decurg favorabil. Frontul rusesc, care mai înainte încunjură în formă de semicerc Cracovia, a fost împins mai depart. În oraș se aud puternice bubuituri de tunuri. Câteva aeroplane rusești au apărut asupra orașului. Un aviator a aruncat bombe asupra orașului, dar n'a făcut stricăciuni în oameni. Locuitorii satelor se ascund sub pământ, întocmai ca și ostașii. Despre blocarea sau asedierea Cracoviei însă, nici vorbă nu poate fi.

Comunicat german.

Berlin, 12 Decembrie.

În Flandria au atăcat ieri francezii dela Langenmarckt spre est, dar au fost respinși, având inamicul 200 morți și 3400 prizoneri. Artileria noastră a deschis o canonadă asupra gării Ypern, ca să neliniștească pe inamic.

În regiunea Arras am progresat. În ținutul Souain-Perthes francezii din nou au atăcat, dar fără rezultat.

În pădurea Argonnes, francezii după o atitudine pasivă de mai multe săptămâni, au încercat să înainteze, dar fără rezultat, căci pretutindeni le-am respins. Germanii însă din nou au câștigat, prin subminare o puternică bază de operațiune franceză. Inamicul a suferit pierderi mari. Am capturat 200 francezi.

La Apremont, spre sud dela St. Mihiel, am respins mai multe atacuri franceze, asemenea și în Vozezi.

În Prusia ostică cavaleria noastră a respins cavaleria dușmană, prinzând 350 ruși. În Polonia nordică operațiunile noastre se desfășură mai departe.

În Polonia sudică atacul rușilor a fost respins de trupele noastre și de cele austro-ungare.

Berlin, 13 Decembrie.

Dupăce atacul francezilor îndreptat împotriva orașului Apremont — spre sud-ost dela S. Mihiel, a fost fără rezultat, dușmanul a atăcat ieri continuativ peste Teiley.

În cursul acestui atac 600 francezi au ajuns în captivitatea noastră,

dar au îndurat pierderi mari și în morți și răniți. Pierderea noastră aici a fost 70 răniți.

De altcum pe câmpul de luptă din vest a fost în general liniște.

În Polonia nordică au luat mai multe poziții de ale inamicilor, în care timp am făcut 11 mii prizoneri și am capturat 43 mitralieze.

În Prusia ostică și Polonia sudică nu e nimic nou.

Luptele dela Lodz.

Berlin, 12 Decembrie.

Agencia Wolff comunică: Evacuarea Lodzului din partea rusilor, s'a făcut noaptea în secret și astfel fără luptă și la început fără a fi observați. De altă parte însă aceasta a fost numai rezultatul luptelor, cari premerg evacuarea. În aceste lupte rușii au suferit pierderi grozave, mai ales în urma activității artileriei noastre grele. Tranșeele rusești părăsite erau pline de cadavre. Armata ostică nu a trecut nici la Tannenberg pe lângă atâtea cadavre rusești, ca la Lodz, Lowits și în general în regiunea Pabianice și Vistula. Deși noi am fost, cari am atăcat, totuș pierderile noastre, rămân departe, de cele suferite de ruși.

Noi chiar din contră, am avut puțini morți. Corpul de rezervă 25, cu ocaziunea mișcării sale cunoscută de a rupe linia, abia a pierdut 120 oameni, număr, care la tot cazul e mic. Pe înălțimea Ludomiersk, spre vest dela Lodz, am aflat 887 ruși morți, pe cari i-am îngropat. Numărul acesta încă arată pierderile rusești. Precum după luptele anterioare, astfel și acum, putem constata cu destulă precizie, pierderile rusilor. În luptele de până acum din Polonia, la oaltă cu cei 80 mii ostași transportați în Germania, pierderile rușilor se urcă la cel puțin 150 mii oameni.

Războiul pe mare.

Trei mari vase germane scufundate.

Agencia Telegrafică Ungară află din Londra:

Lupta navală din dreptul insulelor Falkland a ținut cinci ore. Cruciașătorul »Scharnhorst« a fost scufundat la trei ore după începerea luptei, iar »Gneisenau«, cu 2 ore mai târziu. Cruciașătorul »Leipzig« a încercat să scape cu fuga, dar vasele engleze au început vânătoarea după dânsul și ajungându-l, după o luptă îndărgită l'au scufundat. Conform constatărilor ulterioare pe »Scharnhorst« și pe »Gneisenau« au fost câte o mie de oameni pe fiecare, iar pe »Leipzig« 370. O parte din personalul cruciaș-

toarelor »Leipzig« și »Gneisenau« au salvat-o vasele engleze, dar personalul de pe »Scharnhorst« s'a inecat întreg.

Războiul Turciei.

Constantinopol, 12 Decembrie. (Oficial).

Flota turcească a bombardat azi regiunea Batum și prin aceasta a dat răspuns afirmării aceleia rusești, că Marea Neagră e curățită de vasele turcești, și că vasele turcești Jarus și Mikili, ar fi fost făcute inofensive. În lupta de lângă Deir, care s'a sfârșit favorabilă pentru noi, rușii au pierdut 100 morți și mulți răniți.

Diverse.

Din Arhidieceză. Dl Dr. Victor Pop, actuar arhidiecezan, a fost numit administrator parohial în Gildu, tractul Clujului; iar în cancelaria arhidiecezană a fost numit practicant dl Nicolae Pop, fost capelan al Făgărașului, și dl Emilian Cosma, fost suprefect la internatul de băieți. Capelan la Făgăraș a fost numit dl Emil Habor, suprefect la internatul Vancean de băieți.

Închieterea semestrului prim la seminarul teologic din Blaj. Ținându-se seamă de împrejurările excepționale, la seminarul nostru teologic s'a hotărât, ca cursurile semestrului prim, începute regulat, să fie terminate mai curând, pentru ca întreg anul școlar să poată fi scurtat cu vre-o două luni. Prelegerile se sistează în 18 Decembrie, iar pentru examenele semestrale s'a fixat următoarea ordine:

24 Decembrie c.: Dreptul canonic.

25 și 26 Decembrie c.: Introducerea generală în sf. Scriptură și Istoria Legii vechi.

30 Decembrie c.: Etica generală.

1 și 2 Ianuarie 1915: Apologetica creștină.

2 Ianuarie 1915: Pedagogie.

Examenele, cari sunt publice, vor fi prezidate ca de obicei din partea Excelenței Sal Mitropolitului, fiind suplinit la câteva de vicarul general Dr. Victor Szmigelski.

Dl Nicolae Pop, profesor la preparandia din loc, a dăruit din prilejul onomas-tice sale 10 Cor. pentru răniții spitalului Sf. George din Blaj.

Prețul maximal al bucatelor în comitatul Albei-inf. începând cu 10 Dec. 1914: 100 kgr. grâu 42.50 Cor. — 100 kgr. săcară 33— Cor. — 100 kgr. orz 28— Cor. — 100 kgr. cucuruz 22— Cor.

Făina Nr. 0: 100 kgr. 71 Cor 18 fil., — Făina de fiert 100 kgr. 66.93 Cor., — Făina de pâne 100 kgr. 49.89 Cor., — Făina de săcară 100 kgr. 44.64 Cor., — Făina de orz 44.18 Cor. și Făina de cucuruz 31.90 Cor.

Pentru Zlatna, orașul Abrud și cercul pretorial al Roșiei sunt fixate prețuri deosebite.

Proprietar, editor: Emil Tatar.

Redactor responsabil: Augustin Gruiță.